

*Спеціалізованій вченій раді Д 17.127.01
у Класичному приватному університеті*

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА
доктора економічних наук, професора
Мельник Мар'яни Іванівни на дисертаційну роботу
Кравчуна Олексія Степановича на тему «Теоретико-методологічні
засади розвитку інвестиційних платформ в Україні», поданої на здобуття
наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю
08.00.03 – економіка та управління національним господарством

**Актуальність дисертаційної роботи, її відповідність
сучасним вимогам науки та практики**

Розвиток ринку інвестиційних товарів та послуг в Україні виконує важливу соціально-економічну роль, особливо в період кризи державного розвитку та трансформації регулювання всіх сфер діяльності. Через негативні чинники зовнішнього і внутрішнього характеру, внутрішньої трансформації країни, у динаміці інвестиційних потоків країни намітилися негативні тенденції в частині зменшення обсягів і взагалі, відтоку капіталу. Неспроможність інститутів державного регулювання та економічного розвитку щодо забезпечення необхідного бізнес-клімату в країні поглиблює кризу інвестиційних надходжень, що значно стримує впровадження, поширення та розвиток інноваційних технологій, послуг та продуктів. Зволікання з рішенням зазначених проблем неминує призведе до колапсу у системі розвитку країни.

Порушення норм та принципів розвитку бізнес-середовища на державному рівні та у приватному середовищі, визначили ряд перепон для поширення та розвитку процесів самоорганізації в сфері залучення інвестицій, активізації стартап-діяльності в Україні, що визначає своєчасність завдання щодо налагодження внутрішньої структури інвестиційної платформи, механізму її функціонування з метою прискорення залучення інвестиційного капіталу на довгостроковий період.

Наростаюча складність та різноманіття соціально-економічних процесів та явищ обумовлює необхідність формування цілісного інституту у формі інвестиційної платформи, метою функціонування якої буде сприяння розвитку сприятливого інвестиційного середовища, покращення інвестиційного грамотності та освіченості, залучення довгострокових інвестицій, активізації впровадження новацій та інше.

Тому, необхідність обґрунтування форм, методів та інструментів розвитку інвестиційних платформ, в тому числі, визначення пріоритетних напрямків їх функціонування в сучасних умовах нестабільності суспільно-економічних процесів, визначає актуальність і своєчасність дисертаційної роботи Кравчуна О.С.

Наукову значущість роботи підтверджує її виконання в рамках науково-дослідних робіт Класичного приватного університету: Розвиток національної економіки в контексті сучасної економічної теорії» (державний реєстраційний номер 0116U000798), «Науково-методичне забезпечення фінансово-економічних процесів» (державний реєстраційний номер 0110U003962, 2014–2017 рр.); «Розробка кількісних методів оцінювання та механізмів забезпечення сталого розвитку соціально-економічних систем» (номер державної реєстрації 0112U007364); Національної металургійної академії України: «Моделювання економічної поведінки та стратегії розвитку суб'єктів господарювання» (державний реєстраційний номер 0116U008360), «Методологія соціально-економічного, інформаційного та науково-технічного розвитку регіонів, галузей виробництва, підприємств та їх об'єднань» (державний реєстраційний номер 0116U006782).

У процесі виконання даних науково-дослідних робіт автором здобувачем запропоновано методологічний підхід до визначення стратегії розвитку інвестиційних платформ; визначено інструмент підтримки прийняття інвестиційних рішень; розвинуто теоретико-концептуальні положення щодо розвитку інвестиційної платформи країни; запропоновано низку заходів щодо вдосконалення механізму функціонування індустріальних парків.

Рівень обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, їх достовірність і новизна

Достовірність та обґрунтованість основних наукових положень, методичних розробок, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, забезпечується методологією дослідження, основою якої є фундаментальні положення теорій та концепцій стратегічного розвитку національної економіки, організації й управління процесами інвестування та розвитку інвестиційних платформ. Об'єктивність результатів проведеного дослідження підтверджується також коректним та методологічно виправданим застосуванням різнопланових методів, серед яких: аналізу і синтезу; узагальнення; статистичного, компаративного, фрактального, просторового та графічного аналізу; структурно-логічного; системного підходу; ландшафтного підходу, імітаційного моделювання. Використані методи узагальнення, статистичний, ретроспективний та критичний аналіз, нормативно-правовий, порівняння обґрунтовують стратегічні напрями розвитку інфраструктури інвестиційної платформи.

Висновки і рекомендації дисертації достатньо обґрунтовані, що підтверджується їх апробацією на міжнародних науково-практичних

конференціях та впровадженням у господарську практику органів державного управління і місцевого самоврядування, організацій.

Наведені практичні рекомендації підтверджуються відповідними довідками про впровадження.

Отримані наукові результати дисертаційної роботи О.С. Кравчуна є авторською розробкою щодо розв'язання актуальних питань щодо вдосконалення функціонування та сприяння розвитку інвестиційних платформ, оцінювання їх впливу на структуру національної економіки в умовах відтоку капіталу й активізації внутрішніх процесів самоорганізації країни. За результатами дослідження були отримані наукові положення, висновки і рекомендації, що ґрунтуються також на глибокому вивченні наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених з проблем економічної теорії, методології економічного аналізу, прийняття рішень, інвестиційної політики держави, розвитку краудфандингових платформ та стартапів; законодавчих і нормативно-правових актів України.

Джерелом інформації слугували законодавчі та нормативно-правові акти України, дані Міжнародного валютного фонду, звітні дані статистичного відділу Організації Об'єднаних Націй, Кабінету Міністрів України, Державної служби статистики України, Міністерства фінансів України, Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України, Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, офіційні дані паркових структур, наукові публікації українських і зарубіжних авторів з питань стратегічного та інвестиційного розвитку національної економіки.

Все це дозволило науково обґрунтувати теоретичні, концептуальні, науково-методологічні та прикладні аспекти розвитку та функціонування інвестиційних платформ у структурі національної економіки в умовах відтоку капіталу та активізації внутрішніх процесів самоорганізації країни.

Отримані в дисертації наукові результати в сукупності вирішують актуальну науково-практичну проблему, суть якої полягає в обґрунтуванні методологічного підґрунтя формування ефективної системи розвитку інвестиційних платформ в Україні, у процесі вирішення якої дисертантом отримані результати, що містять елементи наукової новизни. Їх можна вважати науковим внеском в теорію і практику інвестиційної політики держави.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в розробці, поглибленні та уточненні теоретичних, методологічних і концептуальних положень, а також науково-практичних рекомендацій щодо вдосконалення функціонування та сприяння розвитку інвестиційних платформ у структурі національної економіки в умовах відтоку капіталу та активізації внутрішніх процесів самоорганізації країни. Зокрема до найвагоміших наукових результатів, що характеризуються новизною, можна віднести наступні наукові положення:

Вперше запропоновано модель імплементації інвестиційної платформи в структуру екосистеми національної економіки, базою якої виступили наявні елементи інтеграції інвестиційної платформи в локальне середовище національної економіки. Суть функціонування моделі полягає в інтенсифікації залучення інвестицій для реалізації нових продуктів чи сервісів на рівні громадян України на локальному, регіональному, міжнародному рівнях. Можливість імплементації інвестиційної платформи залежить від її здатності залучати грошові кошти на проекти, спрямовані на інноваційний розвиток, покращення структури національної економіки та позитивний вплив на рівень життя суспільства (стор. 60, стор. 62-66).

Запропоновано методологічний підхід до обґрунтування стратегії розвитку інвестиційних платформ, який представлено як послідовність етапів реалізації інноваційних проектів в Україні, що включає стратегічне управління, планування стратегії та життєвого циклу в програмному менеджменті. Кожен з елементів являє собою набір параметрів, які впливають на частину заданої послідовності етапів реалізації інноваційних проектів, а саме: стратегічне управління (контроль за процесом, моніторинг, планування, координація, мотивація), фактори стратегічного управління (соціальні, політичні, економічні й науково-технічні), планування стратегії (моніторинг стану економіки країни, аналіз та оцінювання даних, прогнозування) (стор. 126-129).

Розроблено модель впливу інформаційних технологій на інвестиційну привабливість національної економіки, яка окреслює основні шляхи подальшого розвитку інвестиційного потенціалу країни в розрізі використання зазначених у моделі елементів сучасних інформаційних технологій. До основних напрямів інвестиційного потенціалу зараховано раціоналізацію ресурсів, удосконалення науково-технічних процесів, покращення матеріально-технічної бази, модернізацію фінансових відносин, концентрацію економічних і політичних зусиль країни на розвиток та використання потенціалу ІТ-сфери. Базисом моделі розвитку інвестиційного потенціалу виступають прозорі та стабільні правила ведення бізнесу, розвиток внутрішнього ринку, повною мірою реалізація програми COSME, законодавче стимулювання ІТ-сфери, подальше впровадження е-уряду, адаптація до норм європейського права, використання європейських цифрових підписів, повною мірою імплементація положень Конвенції про кіберзлочини, формування позитивного ІТ-іміджу. Реалізація моделі надасть змогу розширити джерела залучення інвестицій за рахунок приватних інвесторів, покращення умов кредитування, венчурного інвестування, стратегічного інвестування, збільшення акціонерного капіталу, державного стимулювання, створення спеціалізованих центрів залучення інвестицій (в основному акселераторів та бізнес-інкубаторів) (стор. 157; стор. 167-171).

Вперше визначено концептуальні положення щодо формування та становлення інвестиційної платформи країни як цілісного інституту, структура якого на горизонтальному базовому рівні охоплює об'єкти та

суб'єкти господарювання за територіальним принципом (індустріальні парки); на горизонтально-вертикальному рівні організована за галузево-територіальним принципом і виступає надбудовою інвестиційної платформи, багатовимірність площини якої забезпечує перетин науки, виробництва та бізнесу (технологічні й наукові парки). Економічну цінність концептуальних положень визначають вектори розвитку інфраструктури інвестиційної платформи країни, сформовані з урахуванням стану нормативно-правового забезпечення, наявного досвіду інвестування та територіально-інвестиційного потенціалу, шляхів усунення перешкод для його реалізації (стор. 153-154; стор. 313-314).

Удосконалено модель системних складових полівекторності в інвестиційному середовищі України, в основу якої покладено вдосконалену систему державного інвестування за такими напрямками, як: визначення принципів інвестування, їх механізмів, пріоритетів; робота з високотехнологічними проектами і їх можливими результатами. Важливою частиною моделі є належна інвестиційна інфраструктура (прозорість державно-приватного партнерства, фінансова підтримка держави, легітимність рішень державних органів, наявність венчурного капіталу в межах національної економіки, розвиненість прямого інвестування, інвестиційні фонди) та інвестиційна політика, що має всі ознаки довгострокової й належним чином забезпечена чинним законодавством (стор. 79-84; стор. 86-88).

Удосконалена методологія інвестиційного аналізу територій, яка базується на уточненні суті категорії «інвестиційний ландшафт», використанні теоретико-методологічних положень ландшафтного підходу, просторового аналізу та особливостей формування територіальних інвестиційних потоків у частині обсягів капітальних інвестицій, прямих іноземних інвестицій і фінансових вкладень підприємств. Інтегрований тривимірний підхід на практиці надає змогу побудувати структуру інвестиційного ландшафту країни із чітким визначенням її неоднорідності й зон, які потребують згладження відповідно до сучасних економічних реалій та наявних засобів і технологій фінансової компенсації, механізмів територіального перерозподілу інвестиційних ресурсів, доступних інструментів усунення недоліків інвестиційного образу окремих територій (стор. 280-283; стор. 285-288);

Визначено інструмент підтримки прийняття інвестиційних рішень як засіб активізації процесів самоорганізації мікро- та макроінвесторів, заснований на засобах і технологіях імітаційного моделювання, теорії інвестування та критичного мислення експерта, що приймає рішення. Її реалізовано шляхом побудови діаграми потоків імітаційної моделі фінансового результату з урахуванням даних інвестиційного проекту. У результаті її використання стає можливим приймати ефективні інвестиційні рішення в частині оцінювання інвестиційних проектів, що сприяє активізації інвестиційних процесів, залученню потенційних інвесторів завдяки

спрощенню та прискоренню процедури прийняття рішень в умовах недостатнього рівня фінансової грамотності в країні (стор. 393-395).

Запропоновано ідентифікацію статусу індустріального парку як елементу інвестиційної платформи країни й об'єкта інвестування за формальними ознаками дійсності функціонування та дотримання його діяльності чинним нормативно-правовим актам. До переліку формальних ознак дійсного функціонування зараховано прозорість діяльності, повноту відображення та оприлюднення її результатів, дотримання термінів етапів створення парку, визначення джерел фінансування облаштування й напрямів їх залучення, наявність плану розвитку, оцінок діяльності учасників, перспектив їх залучення, застосування яких дає змогу обґрунтувати доцільність ліквідації чи подовження функціонування парку. Пропоновані критерії ідентифікації статусу індустріального парку є уніфікованими з погляду дійсності його функціонування, тому можуть бути уточнені та використані для ідентифікації статусу наукових і технологічних парків з урахуванням специфіки їх діяльності. Пропонований підхід надасть змогу виявити формально діючі парки, чим мінімізує такі ризики, як розпорошення бюджетного фінансування та ведення господарських операцій (стор. 330; стор. 346-348).

Визначено стратегічні напрями розвитку функціонування паркового механізму, що стосуються запровадження системи багатовимірною моніторингу результатів його діяльності, незалежно від наявності чи відсутності державного фінансування, визначення єдиних уніфікованих правил функціонування та розвитку для всіх паркових структур. Зазначені стратегічні вектори розвитку індустріальних, технологічних, наукових парків, які формують парковий механізм держави, запропоновано скоординувати в таких напрямках: розробки та затвердження відповідних порядків моніторингу їх діяльності й реалізації проектів; розробки змін порядку комерціалізації результатів їх діяльності; розширення кола методів фінансування; удосконалення державної координаційної системи розвитку парків, реалізація яких у сукупності забезпечить умови розбудови та розвитку цілісного інституту інвестиційної платформи країни (стор. 358-360).

Розвинуто теоретичний підхід до визначення суті понятійно-категоріального апарату в частині термінів: «стратегія», «полівекторна стратегія», «інвестиційна платформа». Обґрунтовано, що стратегія – це довгостроковий план, який враховує всі базові фактори, можливості, загрози при своїй реалізації; полівекторна стратегія – довгостроковий план, що адаптується під кожен складову зовнішнього та внутрішнього економічного середовища країни й реалізація якого залежно від цих чинників може бути різною; інвестиційна платформа – сукупність програмних дій, систем поглядів, принципів, механізмів управління інвестиційними потоками, злагоджена взаємодія яких у фактичному й електронному форматі забезпечують мобільність і диверсифікацію інвестицій у просторі та часі, координацію й контроль за інвестиційними процесами з боку зацікавлених

учасників, з метою формування ринку інвестиційного капіталу та ринку інвестиційних товарів і послуг, зорієнтованих на інновації. Функціонування інвестиційної платформи сприяє розвитку саме інвестиційно-інноваційної структури національної економіки (стор. 40-41; стор. 60-51; стор. 71-73).

Обґрунтовано теоретико-методичний підхід до визначення засобів підвищення спроможності регіонів залучати інвестиційні ресурси, зміцнюючи взаємозв'язок між державно-приватним партнерством, національним режимом інвестиційної діяльності, укладених міжурядових угод про сприяння й взаємний захист інвестицій та економічного стану на рівні грошово-кредитної системи країни, традиційних галузей національної економіки, банківського сектору національної економіки. Основою підходу є реалізація положень укладеної угоди про асоціацію між Україною і ЄС, що покликана пришвидшити такі процеси в Україні, як: розвиток інноваційних галузей економіки, розширення співпраці з ЄС, гармонізація законодавства, залучення нових інвестицій, реформи у сфері державного управління та у сфері економіки (стор. 144-146).

Набув подальшого розвитку теоретико-методичний підхід до реалізації стартапів в Україні за допомогою акселераторів та інкубаторів, що визначає основні відмінності між двома інвестиційними платформами, а саме: за фазою інвестування: акселератор – розвиток від ранніх фаз до стадії зростання, бізнес-інкубатор – від ефективності до стадій зростання; за часовими рамками: акселератор – часові рамки 12–24 місяці, бізнес-інкубатор – часові рамки 3–4 місяці; за екосистемою: акселератор – доступ до місцевої екосистеми, галузеве ноу-хау через експертів та університетські зв'язки, легке наставництво; бізнес-інкубатор – інтенсивне наставництво, розширений доступ до мережеских експертів, не зосереджено на місцевій екосистемі; за доступом до фондів: акселератор – доступ спрощений, але є не основною метою, бізнес-інкубатор – доступ до інвесторів; за бізнес-моделлю: акселератор – оренда інфраструктури та надання послуг, бізнес-інкубатор – оренда інфраструктури та надання послуг (стор. 453-457).

Обґрунтовано теоретико-концептуальні положення щодо розвитку інвестиційної платформи країни на основі визначення пріоритетності та актуалізації внутрішньої самоорганізації інвестиційних процесів в умовах відтоку капіталу та обмеження в доступі до зовнішніх інвестиційних ресурсів шляхом забезпечення ефективної взаємодії та ініціації інвестиційної активності університетів, влади, бізнесу, споживачів. Пропонована концептуалізація обґрунтовує новий вектор розуміння самоорганізації інвестиційних процесів як внутрішнього джерела країни для формування сталої інвестиційної платформи (стор. 380-383).

Удосконалено механізм самоорганізації процесів залучення інвестицій на макроекономічному рівні, що надає змогу застосовувати нові моделі інвестування окремих галузей, а також сприяє збільшенню масштабів та ефективності ведення бізнесу, підвищенню активності залучення мікроінвесторів. Емпірична апробація механізму на малому та середньому

бізнесі довела його економічну цінність завдяки єдності зусиль і застосуванню сучасних елементів інвестиційних платформ (стор 384-386).

Усі наукові результати, що викладені у дисертації й виносяться на захист, одержані автором самостійно. Сформульована мета та поставлені завдання повністю реалізовані у ході дослідження. Автор дотрималась системного підходу до побудови науково-дослідної роботи, що забезпечило логічну послідовність викладення теоретичних положень, а також достовірність та обґрунтованість зроблених висновків і рекомендацій.

Теоретичне та практичне значення одержаних наукових результатів

Аналіз наукових результатів дозволяє констатувати, що розробки автора доповнюють і розвивають економічну науку з позицій наукового світогляду та обізнаності з питань теорії та методології формування запровадження та розвитку інвестиційних платформ.

До результатів, які мають найбільше практичне значення належать пропозиції щодо: удосконалення методологічних положень здійснення просторового аналізу інвестиційного ландшафту України; використання інструменту підтримки прийняття інвестиційних рішень, заснованого на засобах і технологіях імітаційного моделювання, теорії інвестування та критичного мислення експерта; в ідентифікації статусу індустріального парку; використання теоретико-методичного підходу до реалізації стартапу.

Пропозиції та рекомендації дослідження використано в практичній діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, організацій, що підтверджено відповідними довідками про впровадження.

Зміст та завершеність дослідження

Зміст дисертації відповідає меті і завданням дослідження. У вступі розкрито актуальність теми дослідження; визначено мету й завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження; вказано зв'язок з науковими програмами, планами, темами; сформульовано наукову новизну; висвітлено апробацію та практичне значення результатів.

У першому розділі «Теоретичний та методологічний базис становлення та розвитку інвестиційних платформ в Україні» визначено поняття й сутність понятійно-категорійного апарату “інвестиційна платформа”; систематизовано й формалізовано процес стратегічної розбудови та розвитку інвестиційної платформи; розглянуто теоретичні положення формування інвестиційної екосистеми національної економіки; розроблено модель імплементації інвестиційної платформи в екосистему національної економіки, підкреслено теоретичний підхід щодо розкриття сутності термінологічного апарату “стратегія” та похідного терміну “полівекторна стратегія”; розроблено модель системних складових полівекторності в

інвестиційному середовищі України; механізм полівекторного розвитку; охарактеризовано полівекторність стратегії залучення інвестицій.

У другому розділі «Методологія стратегічної розбудови інвестиційних платформ в Україні» визначено, що більшість інвестиційних рішень приймаються в умовах ризику шляхом аналізу інформаційних даних; визначено, що інвестиційні платформи в Україні покликані задовольнити потреби в усіх сферах національної економіки, мобілізуючи всі можливі інвестиційні ресурси; систематизовано та запропоновано інструментарій розбудови інвестиційних платформ в Україні; наведено діяльність науково-технологічних парків; запропоновано систему залучення інвестицій за рахунок впровадження інноваційних форм діяльності; зазначено вектори створення інноваційних підприємств; виокремлено особливості вдосконалення виробництва в українських реаліях і підвищення його конкурентоспроможності на міжнародній арені має бути сфокусовано на інноваційній діяльності та створення сприятливих умов її проведення.

У третьому розділі «Дослідження структури інвестиційного профілю України» здійснено фрактальний аналіз обсягів капітальних інвестицій України за видами економічної діяльності та обсягів іноземних інвестицій за період 2002–2016 роки. Встановлено, що часові ряди капітальних інвестицій, зокрема, інвестицій у промисловість, сільське господарство, торгівлю, транспорт та зв'язок є антиперсистентними; підтверджено гіпотезу щодо антиперсистентності досліджуваних рядів обсягів іноземних інвестицій, тому доведено наявність ознаки значної волатильності динаміки показника, що в перспективі формує нестабільність та низьку прогностичність; досліджено фактори, які впливають на прискорення та гальмування інвестиційних процесів в Україні на основі використання методології SWOT; на основі використання методології PEST аналізу систематизовано фактори зовнішнього середовища розбудови та розвитку інвестиційної платформи на політичні, економічні, соціальні та технологічні; запропоновано і проведено дослідження особливостей формування вітчизняного інвестиційного ландшафту на основі просторового підходу; обґрунтовано сутність поняття «Інвестиційного ландшафту» й обґрунтовано показники, що його визначають; досліджено результати обміну технологіями та перспективи його розвитку.

У четвертому розділі «Стратегічні засади розвитку паркового механізму інвестиційної платформи України» досліджено інвестиційну структуру; досліджено відповідність темпів розвитку соціально-економічних процесів у форматі інвестиційних платформ та нормативно-правового забезпечення їхнього функціонування; доведено складність відстеження фактичного стану виконання затверджених концепцій інвестиційних платформ; для забезпечення єдиної цілісності інвестиційної платформи рекомендовано запровадити уніфіковану систему моніторингу для всіх учасників (з державним та недержавним фінансуванням), визначити єдині правила їхнього функціонування та розвитку.

У п'ятому розділі «Стратегічні заходи активізації процесів самоорганізації як інструмент розвитку інвестиційних платформ в Україні» обґрунтовано можливість використання самоорганізації як інструменту розбудови інвестиційної платформи України, проаналізовано стан інноваційної та інвестиційної діяльності, визначено вплив держави на формування систем самоорганізації, сформульовано передумови створення системи самоорганізації на засадах «четверної мультиплікативної спіралі», запропоновано механізм самоорганізації в структурі інвестиційної платформи; розроблено імітаційну модель прийняття інвестиційних рішень з урахуванням інфляції для активізації процесів самоорганізації потенційних інвесторів; розкрито сутність відмінності між традиційним бізнесом та стартапом.

Кожен розділ дисертації закінчується висновками, в яких відображено основні результати роботи. Загальні висновки структуровано виходять з роботи та відображають результати дослідження у згрупованому вигляді. В дослідженні повно та чітко викладені теоретичні, методологічні та практичні наробки здобувача. Отже, дисертація є завершеною роботою, де логічно і змістовно висвітлено проблеми та запропоновано напрямки їх вирішення відповідно до задекларованих завдань.

Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях і авторефераті

За результатами дисертаційної роботи опублікована 41 наукова праця, з яких: 1 – одноосібна монографія, 2 – розділи в колективних монографіях, 23 – статті (з них 21 – у наукових фахових виданнях України, зокрема тих, які входять до міжнародних наукометричних баз даних, 1 – у зарубіжному виданні), 15 – матеріали конференцій.

Відзначимо, що основні наукові положення та результати дисертаційної роботи відображено в опублікованих працях. Повнота висвітлення результатів дисертації відповідає вимогам МОН України та «Порядку присудження наукових ступенів» затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України з 24 липня 2013 року № 567 (із змінами), внесеними згідно з Постановою КМУ.

Основні наукові положення, висновки і рекомендації виконаної дисертаційної роботи повною мірою висвітлено в авторефераті. Автореферат відповідає вимогам, які висуваються МОН України до авторефератів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук. Зміст автореферату та основні положення дисертаційної роботи є ідентичними.

Таким чином, дисертаційна робота Кравчуна Олексія Степановича за своєю структурою, обсягом і оформленням відповідає вимогам МОН України до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук.

Період виконання дисертації

У 2014 р. О. С. Кравчун захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління на тему «Вплив інноваційно-інвестиційної політики на структурну перебудову економіки в Україні». У 2014 р. присуджено ступінь кандидата наук з державного управління. Таким чином, період виконання дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук відповідає вимогам, що викладені у «Порядку присудження наукових ступенів».

Матеріали кандидатської дисертації не використовувались при написанні докторської дисертації.

Відповідність дисертації паспорту спеціальності

Основні результати дослідження та висновки є конкретними, достатньо аргументованими та являють собою предмет для захисту. За складом вирішених задач дисертація відповідає паспорту спеціальності 08.00.03 – економіка та управління національним господарством, а саме напрямам: моделі державного регулювання національною економікою, стратегія економічного розвитку, регуляторна політика держави та механізм її реалізації.

Дискусійні положення і недоліки дисертації

Не знижуючи в цілому позитивної оцінки дисертаційної роботи, варто виділити певні зауваження та дискусійні положення, які полягають в такому: Однак, вказані зауваження суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку роботи, виконану на належному теоретико-методологічному і методичному рівні.

1. У підрозділі 4,2, 4,3 дисертації визначені «стратегічні напрями розвитку функціонування паркового механізму, що стосуються запровадження системи багатовимірної моніторингу результатів його діяльності, незалежно від наявності чи відсутності державного фінансування, визначення єдиних уніфікованих правил функціонування та розвитку для всіх паркових структур». Проте, автор не враховує ризики впровадження уніфікації, які полягають у тому, що унікальність окремої паркової структури можна втратити в ході оцінювання, що призведе до прийняття рішень, які лобюватимуть обмежене стандартизоване коло питань забезпечення їх розвитку.

2. Теоретичне підґрунтя дослідження автора також базується на визначення суті понятійно-категоріального апарату в частині термінів: стратегія – як довгостроковий план, який враховує всі базові фактори, можливості, загрози при своїй реалізації; полівекторна стратегія – як

довгостроковий план, що адаптується під кожен складову зовнішнього та внутрішнього економічного середовища країни й реалізація якого залежно від цих чинників може бути різною. Доцільно пояснити, яким чином полівекторна стратегія після прийняття її структури та змісту, може змінюватися у наслідок адаптації до зовнішнього та внутрішнього середовища.

3. Автором розроблено «модель імплементації інвестиційної платформи в структуру екосистеми національної економіки, базою якої виступили наявні елементи інтеграції інвестиційної платформи в локальне середовище національної економіки». Але у роботі не розглядається період після імплементації платформи, тобто, період адаптації екосистеми національної економіки до нового елементу. Вагомість питання полягає у тому, що у перехідний період із часом є ризик відторгнення імplementованих елементів, що вимагає передбачення певних додаткових заходів зниження ймовірності відторгнення новацій.

4. Автор при розробці моделі впливу інформаційних технологій на інвестиційну привабливість національної економіки зазначає, що «базисом моделі розвитку інвестиційного потенціалу виступають прозорі та стабільні правила ведення бізнесу, розвиток внутрішнього ринку, законодавче стимулювання ІТ-сфери, подальше впровадження е-уряду, адаптація до норм європейського права, використання європейських цифрових підписів, повною мірою імплементація положень Конвенції про кіберзлочини, формування позитивного ІТ-іміджу». Проте, у роботі не вказується, що ступінь впливу на визначені аспекти досить малий, тому вони носять декларативний характер. Доречно пояснити, які з визначених заходів є першочерговими і які з них найбільш вірогідні для практичної реалізації.

5. При розробці моделі системних складових полівекторності в інвестиційному середовищі України, в основу якої покладено вдосконалену систему державного інвестування. Доречно визначити відмінності діючої системи державного інвестування від удосконаленої автором за їх спільними параметрами.

6. У рис. 3.26 4 розділу на стор. 281 дисертації автором обґрунтовано категорію «Інвестиційний ландшафт – як упорядкована просторова структура, що характеризує зміну інвестиційних реалій визначеної території», проте, методологія його визначення для українського інвестиційного простору базується на дослідженні обсягів капітальних інвестицій, прямих іноземних інвестицій і фінансових вкладень підприємств. Тому визначення суті категорії дещо ширше за її методологічну інтерпретацію.

7. Вважаємо, але не є принциповим, розділ 5 та 4 дисертації доречно було б поміняти місцями, для кращого сприйняття та збереження логіки дослідження.

Однак, вказані зауваження суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку роботи, виконану на належному теоретико-методологічному і методичному рівні.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Кравчуна Олексія Степановича «Теоретико-методологічні засади розвитку інвестиційних платформ в Україні» є самостійним завершеним науковим дослідженням, виконаним на актуальну тему, яка характеризується новизною одержаних результатів і висновків, має теоретичне та практичне значення. Отримані нові теоретичні, методологічні, концептуальні положення та науково-практичні результати, спрямовані на вирішення важливої наукової проблеми вдосконалення розвитку інвестиційних платформ в Україні. Отримані нові науково-практичні результати є вагомим внеском у розвиток науки «Економіка та управління національним господарством».

Аналіз змісту дисертації, автореферату та основних опублікованих робіт дозволяє зробити висновок про те, що мета роботи досягнута, поставлені завдання вирішені.

Тема та зміст дисертаційної роботи відповідають профілю спеціалізованої вченої ради Д 17.127.01 у Класичному приватному університеті.

За змістом і оформленням дисертація на тему «Теоретико-методологічні засади розвитку інвестиційних платформ в Україні» повною мірою відповідає вимогам пп. 10, 12, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 зі змінами, затвердженими постановами Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 656 та № 1159 від 30.12.2015, а її автор – Кравчун Олексій Степанович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством.

Офіційний опонент:

Доктор економічних наук, професор,
завідувач відділу просторового розвитку
ДУ «Інститут регіональних досліджень
імені М. І. Долішнього НАН України»

М.І. Мельник

Підпис д.е.н., проф. Мельник М.І.
засвідчую:

Вчений секретар ДУ «Інститут
регіональних досліджень імені
М.І. Долішнього НАН України» (м. Львів),
к.ф.-м.н.

В.В. Демченко